

Prof. dr Duško Bjelica, Dr Dragan Krivokapić

TEORIJA IGRE

Podgorica 2011.

Prof. dr Duško Bjelica

Univerzitet Crne Gore, Fakultet za sport i fizičko vaspitanje, Nikšić

UČENJE KROZ IGRU U PREDŠKOLSKOM I MLAĐEM ŠKOLSKOM UZRASTU

- Prilikom teorijskog bavljenja djetetom, njegovim razvojem, socijalizacijom i učenjem ne može se izostaviti analiza uticaja i značaj dječije igre.

- Ova konstatacija se ne odnosi samo na savremene teoretičare, jer je dobro poznato da su već i klasici pedagogije neizostavno ukazivali na njen kompleksan značaj.

- Dijete predškolskog, kao i mlađeg školskog uzrasta, veći dio slobodnog vremena provodi u igri, u kojoj dolazi do izražaja njegova mašta, kreativnost, afektivno reagovanje, kroz koju stiče znanje u spoljnom svijetu, razvija i formira voljne osobine i stvaralačke sposobnosti, bogati rečnik i izgrađuje svoj govor.

- Jedan od važnijih zadataka koji se može realizovati kroz igru je usmjeravanje i zadržavanje dječije pažnje, koja, inače brzo prelazi sa jedne oblasti na drugu, tako da dijete, postepeno postaje sposobnije da se duže vrijeme zadrži na jednoj aktivnosti, što je preduslov efikasnijeg učenja.

- Kroz igru dijete razvija sposobnost zapažanja, shvatanja odnosa i veza, stiče brojne sposobnosti i radne navike, samo bira i donosi odluke, a to utiče na razvijanje samostalnosti, istrajnosti i pozitivnog odnosa prema preuzetoj aktivnosti.

- Igra doprinosi razvoju psihofizičkih funkcija djeteta, njegovih sposobnosti i znanja što, zajedno doprinosi povećanju spremnosti i sposobnosti za učenje.

- Djeca u igri eksperimentišu, postavljaju i rješavaju probleme na specifičan, svrsishodan i sebi svojstven način. Stečena iskustva se sistematizuju i prerastaju u sređeno znanje.

- Kroz igru je moguće transformisati različite obrasce dječijeg ponašanja i podsticati nove modele, što doprinosi daljem razvoju i stvaranju preduslova za njihovo usložnjavanje na starijim uzrastima.

Usvajanje novih znanja kroz igru

- U predškolskom uzrastu usvajanje novih znanja u igri ostvaruje se mnogo uspješnije nego na nastavi.
- Obrazovni zadatak postavljen u formi igre, ima prednost jer je djetetu shvatljiva neophodnost sticanja novih znanja i načina djelovanja.

- Dijete zaneseno u igri ni ne primjećuje da uči iako neprestano nailazi na poteškoće koje zahtevaju preuređivanje njegovih predstava i sazajne djelatnosti.

- Cilj igre treba da se formuliše ne kao prenos konkretnih znanja, umijeća i navika, nego kao razvoj odredjenih psihičkih procesa ili sposobnosti djeteta.

- Dijete u igri ima priliku da pokaže sve što zna, najčešće i sve što može, što ga ispunjava osjećajem velikog zadovoljstva.

- Kao jedno od vaspitnih sredstava igre je doprinos izgrađivanju karaktera, jer se u igri učenik ne može ukrivati.
- On se suočava s nizom situacija, počevši od poštovanja pravila igre, preko odnosa prema protivniku, saradnje sa saigračima do odnosa prema sucu.

- Takve situacije omogućuju učitelju da igrom ispravlja negativne osobine učenika, ali i da utiče na njihova pozitivna moralna svojstva.

Igra kao sredstvo humanizacije rada u grupi i socijalizacije učenika

- Igra se koristi kao veoma pogodno sredstvo za ostvarenje socijalizacije učenika i humanizacije rada u grupi.

Humanizacija rada i socijalizacija učenika postiže se, uz ostalo, i time što se u igri:

- učenik podvrgava pravilima igre koja, međutim, nikako ne smiju biti na štetu njegove samostalnosti i osobnosti,
- gubi tzv. spoljašnju pripadnost, pa svi pripadnici jedne ekipe “žive” za uspjeh ekipu kojoj pripadaju,

- Homogenizuju učesnici i s obzirom na način odijevanja, to jest svi imaju istu odjeću i obuću, bez razlike na njihovo imovno stanje,
- pojedinac lične interese podređuje interesima ekipe,

- treba znati, to će reći treba naučiti veseliti se pobjedi, ali i časno prihvatiti poraz, dakle ne klonuti pri neuspjehu, nego još i više vježbati kako bi se postigao željeni uspjeh,
- trebaju poštovati pravila igre, posebno to moraju činiti oni koji vode igru, tj. učitelji, jer učenik nigdje tako snažno ne osjeti nepravednost, pristranost ili nepoštenje kao u igri, pogotovo ako je povređeno njegovo pravo itd.

- Igra, dečiji razvoj i vaspitanje su u komplementarnom odnosu. Igra potpomaže i usmjerava dečiji razvoj, indirektno vaspitava i obrazuje, a razvojni potencijali otvaraju prostor za nove igre.
- Stoga se ne može zanemariti značaj igre u organizaciji vaspitno-obrazovnog rada s djecom, kako u predškolskoj ustanovi tako i u mlađim razredima osnovne škole.

- Značajno je uspostaviti kontinuitet obrazovanja, koji podrazumijeva međusobnu povezanost sistema i olakšava prelaz sa nižeg na viši.

- Program predškolskog vaspitanja i obrazovanja treba da je tako koncipiran da priprema djete za savladavanje nastavnih sadržaja u osnovnoj školi, koji sa svoje strane treba da se nadovežu i unaprijede efekte vaspitno-obrazovnog rada na predškolskom stepenu obrazovanja.

- Fizička aktivnost uveliko pruža mogućnost za razvoj moralnih kvaliteta, pozitivnih crta ličnosti i formiranja snažne volje i karaktera.
- Redovnim vježbanjem razvija se inicijativa, samostalnost, pouzdanost, upornost, odlučnost, tačnost, preciznost, hrabrost, disciplinovanost, savjesnost, prijateljstvo, solidarnost, potpomaganje, osjećaj dužnosti i odgovornosti, poštenje.

Igra kao aktivnost koja je intrinzički motivisana

- Intrinzička motivacija za neku aktivnost odražava primarno zanimanje za tu aktivnost, intenzivnu želju bavljenja, a sama aktivnost predstavlja nagradu, ispunjenje, dostizanje cilja, završetak motivacijskog ciklusa.

- Aktivnost je rezultat sama po sebi.
- Dakle, nema neki drugi vanjski cilj osim nje same.

- Baveći se aktivnostima za koje smo intrinzički vezani, odnosno u kojima se igramo, shodno tome i aktivnostima iz područja fizičkog, osjećamo zadovoljstvo, uživamo u aktivnostima sve do maksimalnog osjećaja ispunjenja

- Svojim izrazitim formativnim mogućnostima igra podstiče razvoj dječijih sposobnosti i stvara preduslove za njihovo usložnjavanje na starijim uzrastima.

- Na takav način ono se priprema za znatno kasniju praktičnu aktivnost, vježbajući nove funkcije koje se sukcesivno pojavljuju u toku razvoja.
- Igra određenim materijalima djetetu pomaže da se kasnije bolje snalazi u rješavanju sličnih problema.

- Igra pomaže i usmjerava dječiji razvoj, indirektno vaspitava i obrazuje, a razvojni potencijali otvaraju prostor za nove igre.
- Stoga se ne može zanemariti značaj igre u organizaciji vaspitno-obrazovnog rada sa djecom, kako u predškolskoj ustanovi, tako i u mlađim razredima osnovne škole.

HVALA NA PAŽNJI !

Prof. dr Duško Bjelica, Dr Dragan Krivokapić

TEORIJA IGRE

Podgorica 2011.

<https://www.researchgate.net/publication/340116376> Teorija Igre